

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/484/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813203781
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7813203781.3

Rozhodnutie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Šalatu a sudcov JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Jána Slobodníka vo veci žalobcu CD Consulting s.r.o., Praha 1, Nové Město, Politických vězňů 1272/21, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému Z. I., C. XX, o zaplatenie 409 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 5C/155/2013-60 zo 16.12.2014 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

P r i p ú š ť a späťvzatie žaloby v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, z r u š u j e rozsudok v uvedenej časti a konanie z a s t a v u j e.

V ostatnej časti p o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 409 € spolu so 6 % ročným úrokom od 21.9.2013 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 1,38 €, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti výroku, ktorým súd zamietol zmenkový úrok v sadzbe 0,25 % denne zo zmenkovej sumy, voči výroku, ktorým súd zamietol 6 % ročný úrok do dňa doručenia žalobného návrhu žalovanému, ako aj voči výroku o nepriznaní mu náhrady trov konania, podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie.

Súd v odôvodnení rozsudku uviedol, o. i.: Zmenka na videnie je splatná pri predložení, na platenie musí byť predložená do 1 roku od dátumu vystavenia, ale vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu (čl. I § 34 ods.1 v spojení s § 77 ods.1 Zmenkového zák.). V prípade žalovaného zmenky určil vystaviteľ pre predloženie zmenky na platenie lehotu 4 roky odo dňa vystavenia. Z návrhu vyplýva, že remitent predložil žalovanému zmenku na platenie. Doložka bez protestu, ktorá je na zmenke napísaná, zbavila remitenta povinnosti urobiť protest pre neplatenie a súčasne preniesla dôkazné bremeno na preukázanie, že lehoty neboli dodržané na žalovaného (čl. I § 46 ods.1 a 2 v spojení s § 77 ods.1 zmenkového zák.). Za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj jej uplatnenie na súde. V zmenkách splatných na videnie môže vystaviteľ podľa čl. I § 5 v spojení s § 77 ods.2 zmenkového zák. Podľa prvej vety čl. I. § 16 ods.1 v spojení s § 77 ods.1 zmenkového zák. o tom, kto má zmenku v rukách, platí, že je riadny majiteľ, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy ak je posledný z nich blankoindosamentom. Žalobca zmenku nadobudol indosamentom (rubopisom), stal sa riadnym majiteľom zmenky, preto môže podľa čl. I. § 48 ods. 1 v spojení s § 77 ods.1 zmenkového zák. postihom žiadať od žalovaného zaplatenie zmenkovej sumy, 6 % úrokov odo dňa splatnosti zmenky a odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy. V zmenkách splatných na videnie môže vystaviteľ podľa čl. I. § 5 v spojení s § 77 ods.2 zmenkového zák. ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. Úroková miera bola v zmenke uvedená sadzbou 0,25 % denne, t. j. 91,25 % ročne. Zmenkový zák. výšku úrokovej miery, ktorú je možné ustanoviť vo vistazmenke, neupravuje, jej určenie ponecháva na vystaviteľa. Rovnako neupravuje koniec lehoty na úročenie, preto ak nie je v úrokovej doložke koniec úročenia stanovený, zmenková suma sa úročí až do splatnosti zmenky, keďže od splatnosti až do zaplatenia dlhu preberá

uhradzovaciú funkciu postihový 6 % úrok. V prípade, ak zmenkový zák. ako osobitný predpis neobsahuje inú úpravu, platnosť právnych úkonov, t.j. jednotlivých zápisov na zmenke sa spravuje všeobecnými ust. O. z. o právnych úkonoch. Pri posudzovaní úrokovej miery v úrokovej doložke na zmenke je potrebné vychádzať z § 39 O. z., skúmať, či pre neprimeranú výšku úroku nie je právny úkon pre rozpor s dobrými mravmi neplatný. Zmenkový úrok, rovnako ako úrok z pôžičky alebo úveru, plní funkciu odmeny za poskytnuté peňažné prostriedky, preto jeho výška musí zodpovedať danému účelu. Za primeranú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov však nie je možné považovať ročný úrok, ktorý sa v podstate rovná dlžnej istine alebo ju prevyšuje. Pri tomto závere vychádzal zo skutočnosti, že v čase vystavenia zmenky boli úrokové sadzby uplatňované bankami pri spotrebiteľských a ostatných úveroch pre domácnosti nižšie ako 14 % ročne (údaj zistený z internetovej stránky NBS), ktorú sadzbu, zmenkový úrok 0,25 % denne, resp. 91,25 % ročne, viacnásobne prevyšuje. Úrokovú doložku na zmenke považoval za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 O. z., preto žalobu v tejto časti zamietol. Žalovaného zaviazal na zaplatenie zmenkovej sumy, „zmenovej“ odmeny a 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy odo dňa zročnosti zmenky, t. j. v danom prípade odo dňa nasledujúceho po doručení návrhu žalovanému z dôvodu, že žalobca nepredložil dôkaz, kedy pred podaním návrhu predložil zmenku žalovanému k zaplateniu, teda kedy sa stala zmenka zročnou. Vychádzal z toho, že za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj jej uplatnenie na súde, preto žalobcovi 6 % ročný úrok z omeškania priznal od 21.9.2013, dňom nasledujúcim po doručení návrhu žalovanému a v prevyšujúcej časti žalobu na zaplatenie 6 % úrokov zo zmenkovej sumy zamietol. Výrok o trovách konania oprel o § 142 ods.2 O. s. p. (jeho znenie citoval). Žalobca bol v konaní čiastočne úspešný, čo do priznanej zmenkovej istiny 409 €, čiastočne ohľadom 6 % úroku a zmenkovej odmeny, bol však neúspešný v časti nepriznaného zmenkového úroku 0,25 % denne z dlžnej sumy, čo niekoľkonásobne prevyšuje žalovanú istinu a čiastočne aj ohľadom uplatneného 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy, preto o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, s poukazom na cit. ust. Žalobca v odvolaní uviedol: Podáva ho z dôvodu, že a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 205 ods.2 písm. b) O. s. p.]; b) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O. s. p. - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom [§ 205 ods.2 písm. a) O. s. p. v spojení s § 221 ods.1 písm. f) O. s. p.]; c) rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 205 ods.2 písm. f) O. s. p.]. K dôvodom odvolania bližšie uviedol: 1. Súd dospel k záveru, že dohodnutý zmenkový úrok 0,25 % denne je v rozpore s dobrými mravmi, a teda v tejto časti považuje zmenku za čiastočne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. 2. V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že zmenku vystavil žalovaný. Túto dobrovoľne podpísal, pričom išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky. Žalovaný teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25 % denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil. 3. V tejto súvislosti je na mieste poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len NS SR) 5Obo 3/2008 z 22.10.2008 (z jeho odôvodnenia citoval). 4. Poukázal aj na rozsudok Nejvyššího soudu ČR 25Cdo 1839/2000 z 22.8.2002 (uverejnený v Sbíрке soudních rozhodnutí a stanovisek č.59/2004; aj z jeho odôvodnenia citoval). 5. V okolnostiach rozhodnutia, súdu je potrebné poukázať predovšetkým na nespornosť jeho záväzku za zmenku zaplatiť. Nespornosť záväzku žalovaného za zmenku zaplatiť sa nepochybne vzťahuje na celý záväzok obsiahnutý na zmenke, zmenkový úrok nevynímajúc. Záväzok žalovaného zaplatiť aj zmenkový úrok je „tade“ platný a má byť priznaný v súdnom konaní. Zmenkový úrok má byť priznaný o to viac, ak žalovaný žiadne námietky voči uplatnenej zmenke neformuloval. 6. Zároveň poukazuje na podporu svojich tvrdení na doterajšie rozhodnutia okresných súdov (ďalej len OS) v skutkovo a právne obdobných veciach, v ktorých mu priznali nárok v plnom rozsahu, a to konkrétne: rozsudok OS Lučenec 13C 88/2013 z 13.2.2014, OS Revúca 3C 8153/2013 zo 6.3.2014 a OS Martin 8C 198/2013 z 11.2.2014 (z ich odôvodnenia citoval). 7. Zároveň poukázal aj na rozsudok Krajského súdu Nitra 5Co/16/2010 z 3.2.2010, v ktorom súd vyslovil, že zmluvná pokuta (ďalej len pokuta) 0,25 % z istiny za každý deň omeškania nie je neprimeraná vzhľadom na účel, ktorý pokuta ako zabezpečovací inštitút zabezpečuje. Uvedený rozsudok sa síce týka inštitútu pokuty, avšak ide o majetkovú sankciu, ktorá má zabezpečiť, aby zmluvná strana zaplatila riadne a včas, a v prípade, ak sa tak nestane, slúžila ako sankcia za nedodržanie zmluvných podmienok. V zmenke napísaný zmenkový úrok má rovnakú funkciu ako pokuta, a preto je uvedené rozhodnutie aplikovateľné na tento spor. Citoval z odôvodnenia uvedeného rozsudku. 8. Súd zároveň dospel k záveru, že žalovaný je, o. i., povinný k zaplateniu 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy odo dňa zročnosti zmenky, t.j. v danom prípade odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému z dôvodu, že nepredložil dôkaz, kedy pred podaním žaloby predložil zmenku žalovanému k zaplateniu. 9. Vzhľadom na to, že súd nedoručil riadne vyjadrenie žalovanému na tlačive C a tým zmaril možnosť na jeho vyjadrenie v konaní pred súdom a

ak žalovaný tvrdí, že predložené doklady o úhradách predstavujú platby na zmenku, žiada, aby svoje tvrdenie v konaní preukázal, a to predovšetkým tým, že preukáže, že zmenka bola v čase jednotlivých úhrad už splatná, teda už bola žalovanému predložená na platenie. Zdôraznil, že dôkazné bremeno na preukázanie týchto skutočností leží na pleciach žalovaného. 10. „Písal“ okolnosti predloženia zmenky na platenie v samotnom návrhu na uplatnenie pohľadávky, a to v bode 8.1 v 3. odseku, pričom zároveň vysvetlil, že keďže zmenková listina je opatrená doložkou bez protestu indosant nenechal uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. 11. V tejto súvislosti je nevyhnutné poukázať na to, že mu nie je známe, že by niektorý z účastníkov túto skutočnosť namietal, resp. spochybňoval. Nejde teda o spornú skutočnosť. Zároveň poukázal na to, že aj v prípade, že by žalovaný (nie súd, ktorý nie je oprávnený v konaní vznášať hmotnoprávne námietky) takú námietku vzniesol, dôkazné bremeno by v takej situácii ležalo na ňom a to s poukazom na čl. I § 46 ods.1 a 2 v spojení s § 77 ods.1 zmenkového a šekového zák. II. S poukazom na uvedenú argumentáciu žiadal zmeniť rozsudok tak, že sa návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná sa mu náhrada trov odvolacieho konania: 29,88 € bez DPH za podané odvolanie a 8,39 € bez DPH režijný paušál. Príloha: Rozsudok OS Revúca 3C 153/2013 zo 6.3.2014, Rozsudok OS Lučenec 13C 88/2013 z 13.2.2014, Rozsudok OS Martin 8C 198/2013.

Žalobca podaním (č.l.101) z 21.12.2015, označeným Vec: Čiastočné späťvzatie podanej žaloby a s ním súvisiaca zmena petitu a došlým súdu 22.12.2015, oznámil, že podáva nasledovné čiastočné späťvzatie žaloby. Citujúc znenie § 96 ods.1 O. s. p. uviedol: Na základe uvedeného berie svoju žalobu čiastočne späť a to v rozsahu zmenkového úroku 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku 0,25 % denne, čím si uplatňuje v tomto konaní len zmenkový úrok 0,06 % denne. Teda viac neuplatňuje zmenkový úrok 0,25 % denne, ale žiada priznať zmenkový úrok len v časti 0,06 % denne. Ostatné časti žaloby a petitu ponecháva bez zmeny. S poukazom na uvedené skutočnosti žiada, podľa čl.7 „Nariadenie“ Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.861/2007 vydať rozsudok v zmysle žaloby, v nadväznosti na ďalšie prípadné späťvzatia a v nadväznosti na toto späťvzatie. Vzhľadom na uvedené a na skutočnosť, že zmenka je platná, uplatnený nárok je v celom rozsahu dôvodný, žiada žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Zosúladiť svoj postup s názorom NS SR, ktorý vyjadril v zjednocujúcom stanovisku z 20.10.2015 č:93 a keďže tak došlo k odstráneniu týmto súdom označených hmotnoprávných prekážok a iné v názore súd nedefinoval, očakáva, že napriek značenému zdržaniu oproti lehote definovanej pre vydanie rozhodnutia v čl.7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu súd vydá rozsudok v skrátenom konaní bez ďalšieho zdržania. Zbytočné plynutie času generuje na jeho strane majetkovú škodu vyvoditeľnú voči zodpovedným subjektom.

Podľa § 208 O. s. p. ak je žaloba vzatá späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Podľa § 222 ods.2 O. s. p. odvolanie môže odvolací súd vybaviť aj tak, že pripustí vzatie žaloby späť, alebo schváli zmier.

Čiastočné späťvzatie žaloby bolo doručené žalovanému 10.5.2016 (doručenka pri č.l.102), avšak sa k nemu nevyjadril, aj keď na to bol vyzvaný uznesením 5Co/484/2015-102 zo 4.5.2016, ktoré mu bolo doručené tiež 10.5.2016 (doručenka pri č.l.94).

Rozsudok, okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O. s. p.), preto nebol v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmaný.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods.1 O. s. p., možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p., pripustil späťvzatie žaloby v časti zmenkového úroku 0,19 % denne, zrušil rozsudok v uvedenej časti a konanie zastavil a v ostatnej časti rozsudok potvrdil podľa § 219 ods.1,2 O. s. p., lebo je vecne správny, súd úplne zistil skutkový stav veci, správne ju právne posúdil, odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu a odvolací súd sa s odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, pretože dôvody rozsudku sú správne.

Súd rozhodnutie zruší, len ak (o. i.) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom [§ 221 ods.1 písm. f) O. s. p.] alebo súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav [§ 221 ods.1 písm. h) O. s. p.].

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesný postup alebo aj rozhodnutie súdu, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť konkrétne procesné práva priznané mu O. s. p.

Podľa ustálenej súdnej praxe inými vadami, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci sú všetky vady prejavujúce sa v chybnom postupe súdu prvého stupňa pri dokazovaní, v nesprávnom posudzovaní procesných otázok, ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania, v chybnom poučovaní účastníkov a v ďalších nedostatkoch v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú bez ďalšieho, ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Žalobcom v odvolaní uvedené skutočnosti neumožňujú záver, žeby mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a, žeby konanie na súde prvého stupňa bolo takou inou vadou postihnuté, preto tento odvolací dôvod nie je daný.

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania). Keď je rozhodnutie súdu prvého stupňa tak po skutkovej, ako aj právnej stránke nesprávne, pričom použitie správneho ust. neznamena iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu, v takom prípade je odvolací súd nútený konštatovať, že súd prvého stupňa nepoužil správny právny predpis a ak súčasne nezistil riadne skutkový stav, musí také rozhodnutie iba zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania, preto ani tento odvolací dôvod nie je daný.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku možno doplniť:

Vzhľadom na to, že na zmenke (fotokópia na č.l.4) je uvedené číslo spotrebiteľskej zmluvy, žalobca pri nadobudnutí zmenky vedel, že ide o zmenku na rad, ktorá v zásade zbavuje dlžníka možnosti uplatniť voči novému majiteľovi zmenky námietky podľa § 17 zák.č.191/50 Sb. Zákona zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov a z údajov o čísle zmluvy (tzv. hodnotová doložka, informujúca o kauzálnom vzťahu vedúcom k použitiu zmenky a okolností svojich vzťahov k remitentovi musel vedieť, že zmenka sa týka spotrebiteľského vzťahu), výkon práva žalobcu je tak v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods.1 O. z. (Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi), ako aj so zák.č.258/01 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2008 do 31.12.2010, pretože indosácia zmenky zabezpečujúcej záväzok dlžníka zo spotrebiteľskej zmluvy je - v posudzovaných okolnostiach prejednávanej veci - v rozpore s § 4 ods.6,7 cit. zák.č.258/01 Z. z.

Napadnutý rozsudok je v úplnom súlade so súdnou praxou formulovanou v SPOLOČNOM STANOVISKU občianskoprávneho kolégia NS SR a obchodnoprávneho kolégia NS SR z 20.10.2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, uverejneným pod č. 93/2015 v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 8/2015.

Podľa § 224 ods.1 O. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods.1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods.1 prvá veta O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Žalobca nemal v odvolacom konaní úspech, preto nemá právo na náhradu jeho trov a žalovaná žiadne trovy neuplatnila.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.